

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 6. De contractibus in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

Ad prescriptionem autem rerum immobilium cum titulo requiri spatium decem annorum, inter presentes, id est eos, qui in eodem territorio habitant, quamvis non in eadem urbe; viginti annorum inter absentes; triginta vero annorum si nullus adsit titulus, ut supra de mobilibus rebus dictum est.

Excipiuntur tamen bona immobilia Ecclesiarum monasteriorum, hospitalis, & aliorum piorum locorum, ad quorum prescriptionem requiruntur anni quadraginta: quod si bona illa sunt Ecclesie Romanae, non nisi annorum centum spatio prescribi possunt. Bona vero pupillorum sive immobilia, quamdiu in illa aetate sunt, nullo temporis lapsu prescribuntur, sicut nec res Ecclesie, quae alienari prohibita sunt, aut usibus tantum sacris sunt destinatae.

Est tamen observandum non easdem ubique leges circa tempus & modum prescriptionis esse receptas; ac proinde cuiusque regni aut loci speciales leges & legitimae consuetudines esse super hac re consulendas.

§. VI.

De contractibus in genere.

NOMINE contractus intelligitur conventio aliqua inter duos facta, ex qua in utroque vel saltem in alterutro illorum, obligatio aliqua nascitur. Sunt autem alij contractus, qui vocantur *nominati*, alij *innominati*, dicuntur. Contractus *nominati* sunt illi, qui speciali nomine inter se distinguuntur, ut emptio, venditio, locatio, &c. Contractus vero *innominati* sunt illi, quibus nullum speciale nomen assignatum est; dividunturque à Iuris peritis in quatuor species, quae his verbis exprimuntur: *do, ut des; do, ut facias; facio, ut des; facio, ut facias.*

His praenotatis dicendum 1. contractum omnem sponte ac libere factum, quamvis in eo non serventur iuris formalitates, obligare tamen in foro conscientiae; ita ut alterutro

ter utro contrahentium invito rescindi non possit, nisi iure aliquo positivo irritus, sit aut irritare possit Ita Gomeſius, Couarr. & alij quos citat & sequitur Less. Sup. dub. 4. Ratio est, quia iure naturæ teneretur quisque tenere quod promissit altero acceptante, ut ex infra dicendis plenius constabit.

Dicendum 2. contractum illum, in quo contingit error circa substantiam rei, iure naturæ irritum & invalidum esse, Ita S. Anton. Sot. Caiet. & alij apud eundem Less. Sup. dub. 5. quia (ut dicitur lege 9. C. de iuris & facti ignorantia) *Errantis nullus est consensus*, sine consensu autem nullus est contractus: e.g. si quis gemmam vendat existimans esse cristalli fragmentum, emptor re comperta tenebitur ad restitutionem gemmæ, aut ad iustum eius pretium venditori persolendum: secus verò si error solummodo sit circa qualitatem rei; ut si cognoscens esse gemmam, sed valorem eius ignorans, vili pretio eam vendiderit; tunc enim validus quidem erit contractus, tenebitur tamen emptor, postquam id resciverit, supplere id quod iusto gemmæ pretio defuit, ut docent supra citati authores.

Dicendum 3. contractum illum, cui alterutrius contrahentium dolus causam dedit, non esse omnino iure naturæ irritum, sed tamen pro arbitrio eius qui deceptus est (si contractus solubilis sit) irritari posse. Ita Ægidi. Conin. & alij apud Laym. lege, de iustit. tract. 4. cap. 5. & Less. supra. quòd non sit irritus patet ex eo quòd, si is qui deceptus est velit contractum subsistere, deceptor resilire non potest; *Ne lucrum ex dolo suo reportet*, ut habetur cap. r. de eo qui duxit in Matrimonium: quòd verò irritari possit pro arbitrio illius qui deceptus est, constat etiam ex eo quòd qui dolo inducit alterum ad contrahendum, iniuriam ei facit; ac proinde tenetur eum restituere in integrum, & reddere omnia infecta, si deceptus velit.

Dicendum 4. contractus omnes ex aliquo gravi metu iniuste incusso celebratos, non esse quidem iure naturæ irritos, sed irritari posse & revocari in foro conscientia pro arbitrio eius, qui metum iniuste passus est. Ita Sot. Paulus Rich.

Palud. Rich. & alii apud Less. sup. dub. 6. Id patet tum ex eo quod (ut habetur c. 2. de his quæ vi metus quæ causa fiunt, *quæ vi & metu fiunt, debent in irritum revocari*: tum etiam quia (ut dicit S. Th. 2. 2. q. 89. a. 7. ad 3. *qui vim intulit, hoc meretur, ut ei promissionem servetur*. Eadem etiam ratio, quæ suprà de dolo allata est, potest de metu iniuste illato intelligi. qui enim metum iniuste incussit, iniuriam alteri intulit; unde tenetur illum in priorem statum restituere; & alterius habet exigendi hanc restitutionem. Per metum verò gravem intelligimus illum, qui est de malo aliquo, quod viro constanti formidabile est, eumque merito commovere potest; qualis est metus mortis, exilii, carceris, infamiae, amissionis bonorum, &c. ad metum quoque gravem pertinere dicit Less. Suprà metum reverentialem, quo filius timet gravem offensionem patris, subditus principis, uxor mariti, &c. ubi recte observat, metum etiam gravem dici posse illum; quod respectivè solum talis est; ut si sit de aliquo malo, quod, quamvis viro constanti non sit formidabile, foemina tamen, vel puero, vel seni formidandum merito videtur.

§. VII.

De promissionibus, donationibus, & testamentis.

Promissionis nomine non intelligimus hic promissionem illam, quæ fit sub aliquo onere vel conditione, quæque ut sic extendi potest ad omnes ferè stipulationes & contractus, in quibus ut plurimum promissio aliqua reciproca intervenit; sed promissionem simplicem & gratuitam, quæ ex mera liberalitate, aut gratitudine aliquid alteri promittitur: de qua

Dicendum est promissionem, antequam acceptetur, nullam parere obligationem naturalem, aut civilem: quod & si militer de donatione intelligendum est: unde sequitur quod